

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Иван Димитров Кръстев

Югозападен Университет “Неофит Рилски “

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор”

област на образованието 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.2. Психология

научна специалност: Педагогическа и възрастова психология

на тема

Връзки между способността за лицево-емоционално разпознаване и емоционални и поведенчески проблеми при гръцки деца в предучилищна възраст

Автор: **Александра Курти**

1. Общо описание на процедурата и докторанта

По избор на научното жури и със заповед на ректора на ЮЗУ “Неофит Рилски“ съм определен за член на Научното жури по процедурата за защита на дисертационен труд на тема “Връзки между способността за лицево-емоционално разпознаване и емоционалните и поведенчески проблеми при гръцки деца в предучилищна възраст “ за придобиване на образователна и научна степен “доктор “ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление Педагогическа и възрастова психология. Автор на дисертационния труд е гръцката докторантка Александра Курти, зачислена към катедра “Психология “ и след изтичане на срока, отчислена с право на защита. Представеният от Александра Курти комплект материали е на хартиен и електронен носител и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и с правилника за приложението му и с Вътрешните правила за развитието на академичния състав на ЮЗУ “Неофит Рилски “ , гр. Благоевград. Той включва всички необходими документи, като докторантката е предложила и съответните публикации по темата на дисертацията.

2. Актуалност на тематиката и познаване на проблема

Темата на посочената дисертация има своята актуална значимост, като се има предвид ключовата роля на емоциите при процеса на адаптацията на личността към физическата и социалната среда. Самото емоционално формиране започва в много ранна възраст и един от начините за неговото разпознаване представлява лицевите изражения на емоциите. В този смисъл, ако навреме не се обърне достатъчно внимание, неконтролираните емоции биха могли да предизвикат немалко проблеми, като някои форми на психопатология, социални и комуникативни нарушения и дори психосоматични заболявания. Ето защо изследването на връзката между способността за ранно разпознаване на лицевите емоции и емоционално-поведенческите проблеми би спомогнало за предотвратяването или навременното лечение на посочените негативни симптоми и то не само сред гръцките деца в предучилищна възраст.

Познаването на разглежданата тематика си проличава във всички компоненти на дисертационната разработка. Впечатлява отличното познаване на понятието емоция и основните теории, свързани с него, както и факторите, начините и техниките за разпознаване на лицевите емоции при децата още в най-ранна възраст.

3. Характеристика на дисертационния труд

Дисертацията е с обем 160 страници, имаща класическа структура, включваща теоретична и експериментална част. В теоретичната част са представени основните понятия и категории около които се изгражда изследването. Експерименталната част включва поставените цели, задачи, хипотези, както и подробно описание на използвания методически инструментариум. Тук получените резултати и формулираните изводи са представителни и следват логично от самото изследване.

Самата дисертация се състои от увод, въвеждащ в изследователската тема, три глави, изводи и обобщения, приноси, заключение, използвана литература и приложения, включващи методиките на изследването. Библиографията съдържа 215 заглавия всички на латиница. Разработката е онагледена с 29 таблици.

4. Извадка, процедура и методика на изследването

Изследвани са 148 деца (72 момчета и 76 момичета) на възраст от 3 до 6 години с помощта на техните майки. Всички деца посещават детски градини в няколко гръцки града.

Самата процедура е подробно описана и обяснена и показва умението на дисертанта да работи с такъв труден контингент. Използван е снимков материал от Facial Expressions of Emotion: Stimuli and Test (FEEST Young et. al.), както и Детски поведенчески въпросник (CBCL) на Ахенбах и Рескорла, включващ скали за Емоционална реактивност, Тревожност и Депресивност, Соматични проблеми, всички обединени в обща скала Интернални проблеми, както и втора група скали Проблеми с вниманието и Агресивно поведение, отнасящи се към обща скала Екстернални проблеми. Към въпросника е добавена и отделна скала Проблеми със съня, принадлежаща към нито една от останалите.

Приложени са също така подходящи методи за статистическата обработка на емпиричните данни.

5. Оценка на дисертационния труд и на научните приноси в него.

Теоретичният модел на изследването е подробно разработен, като всяка тема е детайлно представена и показва добрата подготовка на авторката и знанията ѝ за основните класически и съвременни теории по темата. Това особено добре проличава при дефинирането на емоциите, на техните компоненти и функции, както и при представянето на основните теории за тях.

Добро впечатление прави акцентирането на вниманието върху мозъчните механизми на емоциите, което показва задълбочените знания на Ал. Курти в областта на невропсихологията. В същата област, подробно са разгледани както класическите психологически модели на Вунд и Джеймс, така и съвременните теории относно кореспонденцията между мозъка и емоциите.

Детайлно са илюстрирани също така най-важните въпроси, свързани със самото изследване, като факторите, влияещи при разпознаването на лицевите емоции, емоционалните и поведенчески проблеми при децата, връзката между способността за разпознаване на лицевите емоции и възникващите поведенчески проблеми.

В заключение може да се каже, че теоретичният обзор е добре структуриран и има подчертано аналитичен характер, който отразява не само добрата подготовка на автора, но подготвя последващото експериментално изследване. То е представено в трета глава, където се прави задълбочен анализ на резултатите от изследването. Именно тук проличава умението на автора да борави със статистиката. Всеки една скала от използваната методика е онагледена с таблица с обработени статистически резултати,

което дава основание на дисертанта научно да провери предварително формулираните хипотези и да направи обосновани изводи.

В заключителната част на дисертацията отчетливо се отбелязват научните приноси и се дават полезни препоръки, които може да се използват в практиката.

6. Преценка на автореферата и публикациите на докторанта

Авторефератът отразява подробно и точно съдържанието на дисертационния труд. Докторантът е публикувал 5 статии, като 3 от тях са самостоятелни. Всичките са по темата на дисертацията и са публикувани в научни сборници, един от които е български.

7. Заключение

Предложената дисертация от Александра Курти представлява изследване на високо научно равнище и доказва качества и умения на автора да извършва задълбочен психологически анализ. Самата дисертация отговаря на изискванията на ЗРАСРБ. Всичко това ми дава основание напълно убедено да предложа на уважаваното жури да присъди на докторанта Александра Курти образователно-научната степен “доктор”.

04.05.2021г.

Изготвил становището:.....

/доц. д-р Иван Кръстев/

S T A T E M E N T

by Assoc. Prof. Ivan Krastev

South-West University "Neofit Rilski

on PhD thesis for awarding the educational and scientific degree "Doctor"

Field of higher education: 3. Social, Economic and Legal Sciences,

Professional field: 3.2. Psychology - Pedagogical and age psychology

on topic:

"Relations between personal emotional recognition ability and emotional and behavioral problems in Greek children in preschool"

Author: Alexandra Kourti

1. General description of the procedure and PhD student

By scientific jury choice and by an order of the Rector of SWU "Neofit Rilski" I was appointed as a member of the Scientific Jury on the procedure for PhD defense on topic: "Relations between personal emotional recognition ability and emotional and behavioral problems in Greek children in preschool" for obtaining the educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field Pedagogical and age psychology. The author of the dissertation is a Greek doctoral student Alexandra Kurti, enrolled in the Department of Psychology and after the term ending excepted with the right to defense.

The set of materials presented by Alexandra Kourti is on paper and electronic file and is in accordance with the requirements of the Law for the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its application and the Internal Rules for the development of the academic staff of SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad. It includes all the necessary documents, and the doctoral student has proposed the relevant publications on the topic of the dissertation.

2. Relevance of the topic and degree of problem knowing

The topic of this dissertation has its current significance, given the key role of emotions in the process of adaptation of the individual to the physical and social environment. Emotional formation itself begins at a very early age and one of the ways to recognize it is the facial

expressions of emotions. In this sense, if not paid enough attention in time, uncontrolled emotions could cause many problems, such as some forms of psychopathology, social and communication disorders and even psycho-somatic diseases. Therefore, the study of the relationship between the ability to recognize facial emotions early and emotional-behavioral problems would help prevent or timely treat these negative symptoms, and not only among Greek preschool children.

Knowledge of the subject is evident in all components of the dissertation. The excellent recognition of the concept of emotion and the main theories related to it are impressive, as well as the factors, ways and techniques for recognizing facial emotions in children from an early age.

3. Characteristics of the dissertation

The dissertation has a volume of 160 pages, having a classical structure, including theoretical and experimental part. The theoretical part presents the main concepts and categories around which the study is built. The experimental part includes objectives, tasks, hypotheses, as well as a detailed description of the used methodological tools. The obtained results here and formulated conclusions are representative and follow logically from the study itself.

The dissertation itself consists of an introduction, introducing the research topic, three chapters, conclusions and summaries, contributions, conclusion, used literature and applications, including research methods. The bibliography contains 215 titles, all in Latin. The scientific work is illustrated with 29 tables.

4. Sample, procedure and research methodology

148 children (72 boys and 76 girls) from age of 3 to 6 years were studied with the help of their mothers. All children attend kindergartens in several Greek cities.

The procedure itself is described in detail and explained and shows the Phd student's ability to work with such a difficult contingent. Photographic material from Facial Expressions of Emotion: Stimuli and Test (FEEST Young et. Al.) Was used, as well as the Achenbach and Rescorla Children's Behavior Questionnaire (CBCL), including scales for Emotional Reactivity, Anxiety and Depression, Somatic Problems, all combined in a general scale as Internal problems, as well as the second group of scales Attention problems and Aggressive behavior related to the general scale External problems. A separate scale, Sleep Problems, which does not belong to any of the others, has been added to the questionnaire.

Appropriate methods for statistical processing of empirical data are also applied.

5. Evaluation of the dissertation and scientific contributions in it.

The theoretical model of the research is elaborated in detail, as each topic is presented in detail and shows author's fine preparation and her knowledge of the main classical and modern theories on the topic. This is especially obvious in the definition of emotions, their components and functions, as well as in the presentation of basic theories about them.

A good impression is made by the emphasis on the brain mechanisms of emotions, which shows Al. Kourti's in-depth knowledge in the field of neuropsychology. In the same field, both the classic psychological models of Wundt and James and the modern theories of the correspondence between the brain and emotions are examined in detail.

The most important issues related to the study itself are also illustrated in detail, such as the factors influencing the recognition of facial emotions, emotional and behavioral problems in children, and the relationship between the ability to recognize facial emotions and emerging behavioral problems.

In conclusion, it can be said that the theoretical review is well structured and has a strong analytical character, which reflects not only author's respectable preparation, but also prepares the subsequent experimental study. It is presented in the third chapter, where an in-depth analysis of the research results is made. Here author's ability to handle statistics becomes apparent. Each scale of used methodology is illustrated with a table with processed statistical results, which gives to PhD student a reason to scientifically check the pre-formulated hypotheses and make reasonable conclusions.

The final part of the dissertation clearly notes the scientific contributions and gives useful recommendations that can be used in practice.

6. Assessment of the author's abstract and the doctoral student's publications

The abstract reflects in detail and accurately the content of the dissertation. The doctoral student has published 5 articles, 3 of which are independent. All are on the topic of the dissertation and are published in scientific journals, one of which is Bulgarian.

7. Conclusion

The dissertation proposed by Alexandra Kourti is a research at a high scientific level and proves the qualities and skills of the author to perform in-depth psychological analysis. The dissertation itself meets the requirements of the Law for the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its application. All this gives me a reason

to strongly recommend the esteemed jury to award Alexandra Kourti with the educational-scientific degree "Doctor".

04.05.2021г.

Statement by:.....

/Assoc. Prof. Ivan Krastev/